

VERSLAG van de vergadering van de statencommissie Bestuur en Middelen van 17 januari 2005

Aanwezig:

A.J. van Bokkem (PvdA), mw. ir. S. van Bruggen (PvdA), drs. R.P.F. Bijkerk (GroenLinks), drs. A.J. Ditewig (VVD), drs. J.H. Gaaikema (D66), mw. A. Jonkers-Cornelisse (SP), M.F. van Leeuwen (SGP), drs. B. Nugteren (GroenLinks), mw. A.H. Raven (CDA), drs. T.G.P.M. Ruijs (CDA), S.D. Swane (VVD), mw. ir. A.A. Swets (CDA), mr. J.J.J. Streefland (ChristenUnie) en F.J. Vos (VVD)

alsmede gedeputeerde drs. J.P.J. Lokker

Van ambtelijke zijde aanwezig: L.C.A.W. Graafhuis (adjunct griffier) en mw. G. van Weerd (verslag)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering met een woord van welkom. Gedurende zijn afwezigheid heeft de heer Van Leeuwen hem op uitstekende wijze als voorzitter vervangen. Daarvoor dankt hij hem hartelijk.

Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Van Keulen en de heren V.d. Groep en Levering. Per mail heeft de commissie vernomen dat agendapunt 5, financiering oplossing Nedereindse Plas t.l.v. het Stimuleringsfonds, in deze vergadering komt te vervallen.

2. Mededelingen

De commissie heeft informatie ontvangen over o.a. de behandeling van de Wijzigingswet Wgr-plus in de Tweede Kamer, betrekking hebbend op de instelling van plusregio's. De heer Lokker licht dit dossier uitvoerig toe.

Hij memoreert de afspraak dat ná afronding van deze wet in de Tweede Kamer, de balans zal worden opgemaakt en zal worden nagegaan welke acties richting Eerste Kamer dienen te worden ondernomen. GS en PS trekken in deze gezamenlijk op.

Hij constateert dat de inspanningen van de provincie Utrecht ten aanzien van dit dossier resultaat heeft gehad. Gelet op de amendementen en de moties die zijn ingediend, en gedeeltelijk zijn aangenomen, is er voor de provincies een gunstiger beeld ontstaan dan aanvankelijk het geval was. Echter, een aantal vitale punten is nog niet geregeld. Voorts moet de nieuwe Wet RO worden afgewacht. Voor wat betreft de planwet Verkeer en Vervoer is er, door het verdwijnen van de nevenschikking, zeker een verbetering ontstaan.

Onduidelijkheid bestaat er nog over amendement 21; de rol en bevoegdheden van de verschillende overheden in de praktijk moeten duidelijker in beeld worden gebracht. Spreker verzoekt de fracties de Eerste Kamer te verzoeken daarover duidelijkheid te verstrekken. De minister heeft in de casus Bunnik weliswaar een uitspraak gedaan over de bevoegdheid van de provincie Utrecht in het kader van bovenregionaal belang, echter, dat is onvoldoende om een strekking van algemeen belang te kunnen formuleren.

GS stellen voor om er bij de Eerste Kamer op aan te dringen om volstrekte helderheid te bieden over de betekenis van de aangenomen moties en amendementen. Op 18 januari a.s. zal de Eerste Kamer de procedure gaan bepalen voor de behandeling van het wetsvoorstel. Nogmaals verzoekt spreker de fracties hun eigen politieke kanalen te benutten.

De heer Ruijs vindt amendement 11 onduidelijk, daar waar bedoeld wordt op de "kaderstellende en toetsende rol" van de provincie, terwijl niet wordt ingegaan op hetgeen voor de Wgr-plusgebieden resteert. Ook dat moet duidelijk worden.

Hij vindt het van belang dat de statenleden de argumentatie van het college van GS richting Eerste Kamer zoveel mogelijk gaan versterken. Dat betekent dat deze commissie op korte termijn kennis dient te nemen van de argumentatie en de strategie terzake van GS. Graag verzoekt hij om een strategienotitie van GS, voorzien van argumenten.

De gedeputeerde gaf zojuist aan dat de Eerste Kamer zal worden verzocht zich duidelijk uit te spreken over de betekenis van de amendementen en moties. Spreker is van oordeel dat de provincie Utrecht richting Eerste Kamer duidelijk moet communiceren wat de betekenis en de inhoud van de voorstellen

volgens de provincie zouden moeten zijn. Hij vraagt of de gedeputeerde ook dit element in een strategienotitie kan meenemen.

In het kader van amendement 21 is zijn fractie er voorstander van dat gemeenten de ruimte krijgen om aan te geven of zij al dan niet van een Wgr-regio deel willen uitmaken. Echter, dat vraagt ook om een duidelijke weergave van de rol van de provincie. Z.i. dienen GS de juridische lijn te schetsen, nl. wat stelt een Wgr-plus regio voor, gekoppeld aan de vraag of gemeenteraden daarin willen participeren. Daarnaast dient het college van GS ook alternatieven aan te bieden, in het geval de Wijzigingswet Wgr-plus niet wordt aangenomen.

Voorts gaat spreker in op de positie van het BRU. Hij heeft het tijdens het streekplanproces als zeer teleurstellend ervaren dat, ondanks regelmatig overleg met het BRU, de staten achteraf door het BRU als een “quantité négligable” worden omschreven.

Spreker verwijst naar de WEB site van VNO/NCW waar een hele duidelijke uitspraak over het BRU wordt gedaan. Men wordt het kennelijk beu dat er in deze provincie een dure overheid strijdig op twee fronten actief is. Dat vereist van de provincie een heldere lijn. Het CDA is van oordeel dat, gelet op de omvang van de provincie Utrecht, een Wgr-constructie heel goed kan zijn, echter, een Wgr-plus is wat het CDA betreft niet aan de orde. Overigens moeten eerst de reacties terzake van de gemeenteraden worden afgewacht.

De heer Bijkerk spreekt namens Groen Links met enige trots uit dat zijn fractie, tezamen met de SP, SGP en ChristenUnie, tegen “dit broddelwerk” in de Tweede Kamer heeft gestemd.

Graag hoort hij een reactie van de gedeputeerde op de bijzondere situatie in het Utrechtse waar het Wgr/Wgr plus betreft, met name hoe dit in het Haagse debat tot uiting is gekomen.

Spreker vindt amendement 11 en motie 9 van groot belang. Hij sluit zich aan bij het pleidooi van het CDA om de visie van GS en PS duidelijk te verwoorden richting Eerste Kamer.

De heer Van Bokkem meent dat het eindresultaat van de kamerbehandeling eerst moet worden afgewacht, alvorens er van een bevredigend resultaat kan worden gesproken. De PvdA neemt inzake de Wijzigingswet Wgr-plus nog steeds hetzelfde standpunt in. Ook de PvdA onderkent dat GS en PS hier een gemeenschappelijk belang hebben. Een schriftelijk document van GS, met daarin een goede analyse over waar men nu staat en wat er nog nodig is om te komen tot het gewenste eindresultaat, stelt ook de PvdA op prijs. Terugkoppeling daarover richting staten is noodzakelijk, om zo een gemeenschappelijk document te kunnen ontwikkelen en vervolgens de Eerste Kamer fracties te gaan benaderen. De PvdA staat nog steeds op het standpunt dat een Wgr-plus in de provincie Utrecht niet werkzaam zal zijn.

De heer Van Leeuwen deelt de trots van Groen Links. Hij is het eens met de gedeputeerde dat er op dit terrein sprake moet zijn van een gedeelde inspanning; een en ander heeft reeds tot zichtbare resultaten geleid. Nu is de vervolginzet van groot belang. Zijn fractie is tegenstander van een “ramkoers” in de richting van het BRU. Voor alles dient men de politieke realiteit onder ogen te blijven zien. De vraag is nu hoe het beste kan worden gehandeld en daarvoor is inderdaad een analyse van GS van belang. Ook wil hij graag weten wat de interpretatie is van de amendementen en moties die zijn ingediend en zijn aangenomen. De beraadslagingen daarover in de Eerste Kamer moeten daarover meer duidelijkheid geven, ook in het licht van de Wet RO.

De heer Ruijs benadrukt dat ook het CDA geen voorstander is van een ramkoers. Zorgvuldig en democratisch handelen is van groot belang. Hij wil er wel op wijzen dat er in de provincie Utrecht nog geen Wgr-plus regio bestaat.

De heer Ditewig vindt het, met betrekking tot de wijzigingswet Wgr-plus, van belang dat gemeenten de mogelijkheid krijgen om niet automatisch te moeten blijven deelnemen aan een Wgr-plus regio. Voor de Utrechtse situatie betekent dit dat de gemeenten niet in het BRU als plus regio behoeven te stappen. Wel is het de vraag wie er uiteindelijk over de plus-status beslist. Hij vraagt of het rijk zich tussen de regio en de provincie kan “dringen”. Behoort het rijk juist GS te volgen, zoals verwoord werd door de heren Staal en Sietsma in de Staatscourant van 22 december jl.

Wanneer de huidige deelnemende BRU-gemeenten besluiten niet deel te nemen aan de plusregio, dan is het de vraag of GS bereid zijn de plusstatus aan het BRU te ontnemen. Hij vraagt voorts wanneer GS

hierover met gemeenten in gesprek zal gaan, dit in het licht van de statenbreed aangenomen moties van 24 mei 2004 en 10 november 2003.

Spreker citeert vervolgens uit de Staatscourant van 22 december jl. dat “intergemeentelijke samenwerking in stedelijke gebieden en stadsgewesten moet worden gezien als lokaal bestuur en niet als een quasi provinciale eigen bestuurslaag.” De VVD staat op het standpunt dat er aan het BRU geen plus-status moet worden toegekend. Transparantie en vereenvoudiging van het openbaar bestuur wordt door economische en maatschappelijke organisaties bepleit. Nu is er gelegenheid om dat te realiseren. Een heldere analyse en argumentatie van GS ziet zijn fractie graag tegemoet, ook met betrekking tot het definiëren van begrippen als regionaal, bovenregionaal en kaderstelling met betrekking tot verkeer en vervoer.

De heer Lokker zet uiteen dat GS volgende week een finaal standpunt zullen innemen richting staten. De discussie in deze commissie zal daarbij worden betrokken. Hij is van oordeel dat GS en PS zoveel mogelijk een gelijke strategie moeten kiezen en ook in het komende traject, wat hem betreft, niet afzonderlijk gaan opereren. Ook hij is van oordeel dat er een heldere analyse voorhanden moet zijn, op grond waarvan men de discussie met elkaar kan aangaan. Gelet op de vele onduidelijkheden in moties en amendementen, zal de Eerste Kamer moeten worden verzocht die duidelijkheid alsnog te bieden. Het is niet reëel te veronderstellen dat een en ander zal leiden tot het afwijzen van de wet maar wel tot verduidelijking van de voor de provincie Utrecht vitale onderdelen. Z.i. dient de provincie Utrecht, na het aannemen van de Wgr-plus wet, zijn “knopen te gaan tellen”, zoals de heer Levering eerder heeft bepleit, dit in het licht van de positie van de provincie Utrecht. Hij stelt voor om een werkgroep uit de staten te vormen, waarin ook GS zijn aandeel heeft, om de strategische discussie over de positie van de provincie in de toekomst te gaan voorbereiden. Op een vraag van de heer Swane, antwoordt de heer Lokker dat, aannemende dat de Wgr-plus wet wordt aangenomen, het nuttig is om de toekomstige positie van de provincie in ogenschouw te nemen.

De heer Ruijs wijst erop dat op zeer korte termijn de discussie met de Eerste Kamer moet worden aangegaan. De suggestie van de gedeputeerde voor de vorming van een werkgroep heeft vooral betrekking op de langere termijn. Hij stelt voor daar in de volgende vergadering op in te gaan. Hij wil zich nu concentreren op het korte termijn belang, nl. het ontwikkelen van een gemeenschappelijke visie van GS en PS richting Eerste Kamer.

De heer Lokker vervolgt dat gemeenten zelf kunnen bepalen of zij al dan niet deel willen uitmaken van een Wgr-plusgebied. Gemeenten krijgen drie maanden de tijd om zich daarover uit te spreken. Hij weet dat verschillende gemeenteraden zich dienaangaande aan het beraden zijn. Niet duidelijk is wie er uiteindelijk eindverantwoordelijkheid voor de besluitvorming draagt. Mogelijk is dit de minister van BZK, maar juist daarover moet meer helderheid gaan ontstaan.

Voor wat betreft de positie van het BRU, hecht de provincie aan samenwerking met partners in de regio. Het is inderdaad teleurstellend te moeten constateren dat een aantal partners daar geen boodschap aan heeft.

Hij begrijpt dat de commissie geen voorstander is van een ramkoers maar zorgvuldig handelen bepleit. GS onderschrijven dit.

De heer Swane vindt het van belang dat de provincie een heldere koers vaart richting Eerste Kamer en BRU. De provincie dient zich niet afwachtend op te stellen maar zelf mede te delen, voorzien van argumenten, hoe amendementen moeten worden geïnterpreteerd.

De voorzitter vat de discussie als volgt samen.

- De korte en de lange termijn visie hebben de revue gepasseerd. De gedeputeerde stelt voor om ná de bijeenkomst van GS, die volgende week plaatsvindt, een notitie aan deze commissie voor te leggen, waarin helder wordt gesteld hoe de provincie de amendementen en moties interpreteert. Eventueel kan dit worden gevolgd door een woordvoerderoverleg, teneinde te bewerkstelligen dat GS en PS de gemeenschappelijke visie helder richting Eerste Kamer fracties kunnen uitdragen.

- Wanneer de Wijzigingswet Wgr-plus wordt aangenomen, dan is er op langere termijn discussie nodig over de betekenis daarvan voor de positie van de provincie. De gedeputeerde stelt voor een werkgroep in het leven te roepen, bestaande uit leden van GS en PS. Wellicht dat hierover een notitie kan worden opgesteld die in een volgende vergadering aan de orde kan worden gesteld.

Hij vraagt of de commissie zich in deze samenvatting kan vinden.

De heer Ruijs vindt duidelijkheid over de Wgr-plus van het grootste belang. Het is zaak dat GS en PS hun eigen visie over amendementen en wetgeving voorleggen aan de Eerste Kamer met het verzoek of de Eerste Kamer deze visie kan onderschrijven. Indien gemeenteraden zich zouden uitspreken tegen deelname aan een Wgr-plus gebied, dan is het de vraag of GS die raden zullen gaan steunen. Hij hecht eraan dat er op korte termijn antwoord op die vraag wordt gegeven.

Voorts hecht hij zeer aan een democratisch draagvlak voor de besluitvorming over de Wijzigingswet Wgr-plus. Ook de provincie moet dat heel duidelijk uitdragen.

De heer Van Bokkem is er voor om de notitie van GS door de woordvoerders van de fracties te laten voorbespreken.

De heer Bijkerk onderschrijft dit. Ook is hij voorstander van het voorstel van de gedeputeerde om vanuit GS en PS een gecombineerde werkgroep samen te stellen om zo op strategisch niveau van gedachten te wisselen over de verdere toekomst van de provincie.

De heer Van Leeuwen onderschrijft eveneens de bespreking van de notitie van GS in het woordvoerderoverleg.

De heer Ditewig gaat ervan uit dat ook GS gediend is bij politieke en bestuurlijke helderheid en de beleidslijn van deze commissie onderschrijft. Op deze wijze kan tweespalt tussen GS en PS richting andere partijen worden voorkomen.

De heer Lokker zegt toe dat het college van GS zijn visie met bijbehorende argumenten aan de staten zal voorleggen. Echter, een standpunt van GS hoeft niet automatisch identiek te zijn aan dat van de staten. Derhalve is afstemming in het woordvoerderoverleg van belang om zo tot een gezamenlijke aanpak te komen.

Zonder dat daar een fundamentele discussie aan vooraf is gegaan, kan hij nu geen antwoord geven op de vraag of GS gemeenten gaan steunen die uit het Wgr-plusverband willen treden.

De voorzitter rondt vervolgens dit debat over de Wijzigingswet Wgr-plus af.

3. Conceptverslag van de vergadering BEM d.d. 15 november 2004

Dit verslag wordt conform vastgesteld.

Lijst van toezeggingen en actiepunten:

Punt 3 is reeds afgehandeld, punt 4 wordt verwezen naar de commissie Water en Milieu, de punten 5 en 6 staan op de agenda van deze vergadering en punt 9 is reeds afgehandeld.

4. Rondvraag

De heer Bijkerk memoreert dat hij in de vorige vergadering gevraagd heeft wat de maatschappelijke onrust betekent voor de provincie Utrecht. De heer Lokker meldde toen dat G.S. daarover een fundamentele discussie zouden aangaan. Spreker vindt het van belang dat ook de staten zich hierover gaan beraden c.q. nagaan of bepaalde activiteiten wenselijk zijn bv. op het gebied van communicatie, stedelijke vernieuwing e.d. Hij verzoekt dit punt te agenderen voor een volgende vergadering met inbreng van GS en PS. Groen Links is bereid terzake enkele voorstellen te formuleren.

De heer Swane memoreert de toezegging van GS dat in deze commissie van gedachten zou worden gewisseld over de veiligheid van de inwoners van de provincie Utrecht. Hij vraagt wanneer dat gaat gebeuren.

De heer Ruijs verwijst naar het jaarverslag van G.S. en zijn organisatie. Hij vraagt of het vanuit efficiency oogpunt mogelijk is de jaarverslagen van GS en PS voortaan te integreren, met in achtneming van het duale politieke stelsel.

De heer Bijkerk is ook van mening dat er nu sprake is van een wat curieus jaarbeeld, waarin de provinciale staten vrijwel niet worden belicht. Hij heeft begrepen dat de statengriffie geen rol heeft gespeeld bij de tot standkoming van dit jaarverslag. Concreet is zijn vraag hoe dit jaarverslag van GS tot stand is gekomen.

De heer Swane meent dat PS zelf dienen uit te spreken waarover zij wensen te communiceren en op welke wijze. Er is onlangs binnen de griffie een nieuwe communicatiemedewerker aangesteld. Betrokene is zich aan het inwerken en hij verwacht dat het communicatiebeleid van de staten in dat verband aan de orde zal komen.

De voorzitter sluit zich aan bij de insteek van de heer Swane, temeer daar is toegezegd dat deze commissie in februari/maart een notitie zal ontvangen over de vraag hoe moet worden omgegaan met de sociaal jaarverslagen van de secretaris-directeur, van het college van G.S. en van de cvdK. Daarbij zal de vraag worden betrokken of een integrale opzet tot de mogelijkheden behoort. Hij stelt voor de vragen van de heer Swane, Ruijs en Bijkerk in die discussie mee te nemen.

Op de vraag van de heer Bijkerk, antwoordt de heer Lokker dat het college van GS niet uitvoerig over het jaarbeeld heeft gediscussieerd. Naar aanleiding van de opmerkingen van deze commissie lijkt het hem zinvol na te gaan of het huidige jaarbeeld nog wel de juiste vorm is om het bestuur van de provincie Utrecht te profileren. Overigens bestaat er voorkeur om in 2005 een geïntegreerd jaarverslag op te stellen. Hij zal nagaan of een en ander alsnog via een notitie richting commissie moet worden gecommuniceerd. Persoonlijk vindt hij dat niet nodig.

Hij is het eens met de heer Bijkerk dat er in een komende vergadering van gedachten moet worden gewisseld over de maatschappelijke onrust en de betekenis daarvan voor de provincie Utrecht. GS hechten dienaangaande aan de opvattingen van PS.

De vraag van de heer Swane over de veiligheid zal hij doorgeven aan de verantwoordelijke portefeuillehouder

Portefeuille drs. J.P.J. Lokker

6. Notitie Europa

Aan de hand van een aantal sheets, gaat de heer B. van de Barg in op de visie van de provincie Utrecht ten aanzien van Europa.

Vervolgens gaat de heer J.P.J. Lokker, eveneens aan de hand van sheets, in op het Plattelanddossier.

Vervolgens stelt de voorzitter de notitie Europa aan de orde. Hij vraagt de commissie zich uit te spreken over de vraag of de commissie de opvatting van GS deelt dat de werkzaamheden met betrekking tot Europa voor de provincie van zodanig belang en zodanige omvang zijn, dat voor reductie van de capaciteit voor coördinatie van Europese zaken geen aanleiding bestaat.

Mevrouw Swets heeft begrepen dat bedrijven en instellingen, die in de provincie Utrecht gevestigd zijn, van de Europese Commissie een bedrag van € 24 miljoen hebben ontvangen. De vraag is hoeveel van dat bedrag voortkomt uit de fte-inzet van de provincie Utrecht in Brussel. Immers, er zijn vele organisaties en bedrijven die de weg naar Brussel zelf weten te vinden. Daarnaast zijn er ook landelijke organisaties die een adviesfunctie hebben en waar bedrijven en organisaties gratis terecht kunnen en ondersteuning krijgen bij het indienen van een aanvraag in Brussel. In dat licht bezien, is zij benieuwd naar de toegevoegde waarde van de ambtenaren van de provincie Utrecht.

Ook op het gebied van de regelgeving, signaleert zij dat er vele landelijk gefinancierde instellingen zijn, die gemeenten helpen bij het implementeren van Europese regelgeving.

De heer Ruijs gaat ervan uit dat de buiten Europa gelegen internationale ontwikkelingen in relatie tot de provincie Utrecht op een ander moment aan de orde zullen komen. Ook hij wil graag weten wat de meerwaarde is van de provincie op het gebied van Europees beleid en regelgeving.

Contacten met regio's kunnen structureel of incidenteel van aard zijn. Het is voor de provincie van belang dat er partnerregio's worden gekozen, maar zijn vraag is wanneer het mogelijk is om van partnerregio te gaan wisselen. Zo kan hij zich voorstellen dat China een belangrijke partnerregio van de provincie zou kunnen worden.

Het rapporteurschap van gedeputeerde Lokker is de moeite waard. De afspraak was dat de 300 uur inzet van hem vanuit een Europees fonds zou worden betaald; dat lijkt nu niet het geval te zijn.

Hij zou het op prijs stellen wanneer er af en toe een effectrapportage uitkomt, zodat deze commissie in staat wordt gesteld de resultaten van de inzet van de provincie te volgen.

De heer Van Bokkem memoreert dat de PvdA tijdens de Kwatta discussie kritisch was over de inzet van de 3 fte's voor Europa. Voorliggend overzicht is helder en duidelijk komt naar voren dat er in Brussel het nodige te halen valt in de vorm van subsidies. De Europese Commissie stelt de eis dat samenwerking nodig is maar het doel daarvan kan wat hem betreft nog wel eens worden toegelicht.

Alles overziende meent de PvdA dat de provincie Utrecht met 3 fte's toch geen overdadige personele inzet pleegt voor wat betreft Europa. Hij sluit zich aan bij het verzoek van de heer Ruijs om de commissie toch wat regelmatig te informeren over behaalde resultaten.

De commissie dient z.i. kritisch te blijven volgen of de huidige inzet van de provincie Utrecht ook in de toekomst nodig blijft.

Los van deze notitie over Europa, zou er volgens hem nog apart een notitie van de griffie verschijnen over ontwikkelingssamenwerking en andere vormen van internationale samenwerking. Hij vraagt wanneer die notitie kan worden verwacht.

De heer Ditewig memoreert dat samenwerking met andere regio's na 2006 verplicht wordt gesteld.

Zijn vraag is hoe daarmee moet worden omgegaan en of er voor een andere samenwerkingspartner kan worden gekozen. Op pag. 7 wordt op de richtlijnen ingegaan. Zijn vraag is in hoeverre richtlijnen, die al in het verleden zijn opgesteld, kunnen worden aangepast.

Spreker verwijst naar een onderzoek van Berenschot uit 2001 en in dat kader vraagt hij of de provincie Utrecht nu als "Europa proof" kan worden gekenschetst.

Gemeld wordt dat Huis Doorn vanaf 2006 zal moeten concurreren met andere culturele instellingen. Hij vraagt wat de rol van de provincie daarin is.

De heer Bijkerk geeft aan dat uit deze notitie blijkt dat het in Europees verband gaat om zeer vele organisaties, partijen, instellingen en partners. Ook komt naar voren dat het altijd om geld gaat en dat samenwerking met partnerregio's verplicht is om subsidie te kunnen verkrijgen. GroenLinks signaleert terzake een veel breder probleem, nl. het opschuiven van het democratische besluitvormingsproces naar lobbytrajecten en eindeloze onderhandelingen met bureaucratische instanties. GroenLinks vindt dit een hele slechte ontwikkeling omdat daarmee de democratische rechtstaat geleidelijk wordt uitgehold.

Geld binnenhalen is mooi, maar dat moet ook een echte meerwaarde hebben. Er waren bv Europese projecten in het kader van het Groene Hart, waar zichtbaar veel geld aanwezig was maar waarvan de meerwaarde zeer twijfelachtig was. De provincie dient dan ook als doelstelling te hanteren dat er midelen moeten worden binnengehaald die meerwaarde hebben. Is die meerwaarde er niet dan zou het volgens Groen Links beter zijn de financiële middelen voor nuttiger zaken in te zetten.

Voor wat betreft de internationale contacten, zou ook moeten worden nagegaan of de provincie van betekenis kan zijn voor de nieuwe net toegetreden landen, bv. voor het opbouwen van een "civil society".

De staten hebben middelen beschikbaar gesteld voor bestrijding van de ramp te Azië met daarbij de opmerking dat enkele provincies wellicht een bepaald project kunnen gaan adopteren. Het beschikbaar stellen van expertise hoort daar ook in thuis. Hij verzoekt dergelijke elementen ook in de notitie mee te nemen. Hij vraagt wanneer een dergelijke notitie kan worden verwacht.

Groen Links vindt dat de provinciale ambtenaren in Brussel nuttig werk doen. Wanneer Europa een groter accent krijgt, is het nog maar de vraag of dat automatisch moet leiden tot een verhoging van de personele uitgaven. Groen Links wil de financiële taakstelling handhaven, echter, de bezuinigingen behoeven niet persé van het bureau Europa te komen.

De heer Gaaijkema vraagt of GS tevreden zijn met de huidige gang van zaken. Zijn fractie gaat daar overigens wel van uit. Spreker meent dat de doelstellingen concreet gemaakt moeten worden en daarvoor moeten performance indicatoren worden opgesteld. De resultaten moeten meetbaar gemaakt worden en wanneer zich afwijkingen voordoen ten opzichte van de gewenste norm, dan moet er worden bijgestuurd.

Op pag. 5 worden de hoofdtaken van de provincie op het gebied van Europa vermeld. Zijn fractie kan zich daarin vinden, met uitzondering van de hoofdtaak “contacten met regio’s (partnerschappen).” Het risico daarvan is dat dit teveel kan gaan neigen naar hobbyisme.

In het overzicht “Europa formaties Nederlandse provincies” komt de provincie Utrecht wat zuinig naar voren. Dat is op zich een goede zaak. Wel vraagt hij zich af wat de bron van deze benchmark is. D66 is van oordeel dat er op het gebied van de partnerschappen reductie mogelijk moet zijn.

De heer Streefland memoreert dat deze commissie in het kader van Kwatta is toegezegd dat er een notitie over internationale betrekkingen/ontwikkelingssamenwerking zou volgen. Zijn fractie is in afwachting van de visie terzake van GS.

In voorliggende notitie wordt aangegeven dat 3 fte’s het minimum is om ambities voor wat betreft Europa te kunnen waarmaken. Toch komt ook naar voren dat er in de samenwerking wat rek zit en wellicht dat er in de samenwerking wat meer geïntegreerd kan gaan worden zodat reductie van het aantal uren inzet mogelijk wordt. Hij vraagt daarop een reactie van de gedeputeerde.

Europa is groter geworden na de toetreding van een aantal nieuwe lidstaten hetgeen ook betekent dat de provincie Utrecht relatief kleiner is geworden in Europa. Zijn vraag is of dit een andere inhoudelijke benadering om fondsen te verwerven vereist.

Mevrouw Jonkers laat weten dat de SP de opvatting van GS niet deelt. De SP erkent wel degelijk dat steeds meer belangrijke besluiten in Brussel worden genomen, echter, het is geen goede zaak dat allerlei lagere overheden in Brussel gaan lobbyen. Dat is een taak van de nationale regering omdat dit efficiënter en goedkoper is. Zoveel mogelijk geld binnenhalen via Brussel is geen handige situatie. Aan de ene kant wordt er zeer veel geld aan Brussel afgedragen terwijl er aan de andere kant weer gelobbyd moet worden om dat geld terug te halen. Dit kan efficiënter en goedkoper. Voor wat betreft het “Europaproof” maken van de provincie, ligt er h.i. een grotere rol weggelegd voor het IPO.

De heer Van Leeuwen vindt het twijfelachtig of deze regio in Europa, gelet op opvang, wel zoveel gewicht in de schaal kan leggen. Wellicht dat samenwerkingsverbanden tussen provincies meer perspectief bieden en tot een efficiëntere inzet leiden. Deze vraag wordt in voorliggende notitie niet beantwoord.

Op de vraag of de toenemende schaalgrootte van Europa tot een hogere inzet moet leiden, zou hij willen antwoorden dat dit vooral moet leiden tot intensievere samenwerking. Wellicht is een bijstelling van de provinciale inzet mogelijk zonder dat dit verliezen tot gevolg heeft. Naar de keuze voor regiopartner zou wellicht toch nog beleidsmatig moeten worden gekeken.

Voorts vraagt zich af wat de meerwaarde is van de zojuist gehouden presentaties, aangezien deze een samenvatting zijn van de documentatie die de commissie heeft ontvangen.

De heer Lokker verduidelijkt dat Brussel alleen afspraken met nationale en regionale overheidspartijen maakt. De overheden zijn verplicht projecten te genereren die voor co-financiering vanuit Brussel in aanmerking komen. Er zijn vele adviesbureaus die overheden en anderen ondersteunen bij het indienen van projectvoorstellen. Door de nationale overheid zijn er ook organisaties in het leven geroepen die ten dienste staan van de regionale en lokale overheden om projectvoorstellen in te dienen. Deze organisaties worden wel door de belastingbetaler gefinancierd.

De provincie Utrecht maakt overigens ook van deze organisaties gebruik, met name wanneer het gaat om het begeleiden van bv. Leaderprojecten in het veld.

Het buitenlandbeleid van deze provincie is vooral Europees beleid hoewel er ook op ontwikkelingen elders in de wereld wordt gereageerd. Hij begrijpt dat de staten het nodig vinden om aanvullend buitenland beleid op het Europees beleid te formuleren. In die lijn kan hij zich voorstellen dat de staten zelf zorgdragen voor een notitie en dat eerst onderling bespreken.

Ook is het de vraag of het ad hoc beleid van de provincie, daar waar het gaat om het beschikbaar stellen van financiële middelen bij bestrijding van rampen, wellicht moet worden omgezet in een structureel adoptieproject. Hij vraagt de commissie daarop te reageren.

De heren Ditewig en Ruijs menen dat de aanzet voor het aanvullende buitenlandse beleid van de provincie Utrecht door GS dient te worden opgesteld. Hun opvatting terzake wordt ook door andere fracties ondersteund. De heer Lokker zegt toe dat deze commissie t.z.t. een notitie over aanvullend buitenlands beleid van GS zal ontvangen.

Samenwerking met partners moet ook worden gezien als een kans om van elkaar te kunnen leren. Het gaat om “halen en brengen” alsmede het wederzijds uitwisselen van kennis en ervaring en het gezamenlijk benutten van de Europese geldstroom.

Wanneer projecten met een regio zijn afgerond, dan kan dat een natuurlijk moment zijn om de partnerkeuze te gaan heroverwegen.

Op verzoek van de heer Ruijs zegt de heer Lokker toe dat hij een overzicht zal leveren van de reikwijdte in tijd en duur van projecten.

De provincie Utrecht zoekt naar partners die een meerwaarde kunnen opleveren. Hij zal deze commissie informeren over effecten en resultaten van die samenwerking.

Voor wat betreft het Groene Hart is heel concreet benoemd voor welke projecten het Europese geld moest worden ingezet, nl. voor het bevorderen van de economische vitaliteit van het Groene Hart. De meerwaarde, het bieden van een economisch perspectief aan ondernemers, is heel goed aan te geven.

De heer Bijkerk doelde specifiek op het project Sustainable Open Space. De commissie Ruimte en Groen was destijds niet overtuigd van nut en noodzaak daarvan.

De heer Lokker zet uiteen dat met het project SOS wordt beoogd om de landbouw, die onder stedelijke druk staat, te versterken. Extra informatie hierover richting staten lijkt hem nuttig om nut en noodzaak van het project SOS aan te tonen.

Uit de suggestie van de ChristenUnie begrijpt hij dat er, door het groter worden van de Europese Unie, meer fte's zouden moeten worden ingezet om de positie van Utrecht te kunnen handhaven. Hij kan zich daar in vinden. Het is bv. van het grootste belang dat de provincie Utrecht aan de Europese wet- en regelgeving gaat voldoen. Wanneer dat niet het geval is, kunnen subsidies worden misgelopen maar kunnen er ook forse boetes worden opgelegd. Veel zaken worden reeds in IPO verband opgepakt maar de individuele uitwerking blijft toch aan de provincies voorbehouden. Europese richtlijnen en verordeningen hebben niet altijd een juiste vertaling gekregen in het nationale beleid. Het huidige kabinet legt zich ook toe op het harmoniseren van het nationale beleid met het Europese beleid. De provincie Utrecht kan het Europese beleid inderdaad niet beïnvloeden, dat zal via IPO en Randstadverband moeten worden opgepakt. Het heeft wel degelijk effect wanneer provincies en gemeenten gezamenlijk hun standpunt in een “Position paper” verwoorden.

Vragen zijn gesteld over Huis Doorn. Er gaat een nieuwe ronde in vanaf 2007 tot 2013 en opnieuw zal dan worden gezien welke projecten subsidiabel zijn binnen de gegeven richtlijnen. Nu al wordt daar aan gewerkt, ook om het Europese kader te vertalen naar een nationale strategie. Uiteindelijk zal dit in projectvoorstellen resulteren die al dan niet subsidiabel zijn. Alvorens daarover besluiten te nemen, zal het college van GS die projectvoorstellen ter beoordeling aan deze commissie voorleggen.

Het CDA vraagt nogmaals in hoeverre de Europese subsidies in de provincie Utrecht te danken zijn aan de ambtelijke inzet van de provincie Utrecht. Ook is er een vraag gesteld over de bekostiging van de 300 uur rapporteurschap van gedeputeerde Lokker.

De heer Bijkerk vraagt nogmaals aandacht voor de nieuwe lidstaten van de Europese Unie en de rol daarin van de provincie voor het opbouwen van een “civil society”. Hij vraagt of deze gedachte ook in de beleidsoverwegingen kan worden opgenomen.

De heer Lokker herhaalt dat het samenwerken met andere regio's niet alleen gaat om geld maar ook om het uitwisselen van kennis en ervaring. Zo biedt de provincie ondersteuning om de politieke bevoegdheden en verantwoordelijkheden in de regio Zuid Moravie beter te structureren. Hij is het dan ook eens met de opmerking van GroenLinks dat er ook aandacht moet zijn voor niet materiële zaken.

Het bedrag van € 24 miljoen is volledig voortgekomen uit overheidsinspanning; Brussel gaat uitsluitend met overheidspartijen (en niet met marktpartijen) in overleg.

Vragen zijn er gesteld over de betaling van de 300 uur rapporteurschap. De Europese Unie betaalt niet de personele inzet. Alle overige kosten die samenhangen met aanwezigheid in Europese commissies zijn wel subsidiabel. De 300 uur inzet komen voor rekening van de provincie Utrecht.

De voorzitter rondt de discussie af.

7. Presentatie stand van zaken Agenda 2010

De voorzitter memoreert dat de staten een motie hebben aangenomen over Agenda 2010. Op basis daarvan zal de programmamanager 2010, de heer R. Cortjens, de verschillende projecten in het kader van Agenda 2010 in informatieve zin en op hoofdlijnen belichten. Op 21 februari zal deze commissie zich inhoudelijk over de projecten gaan buigen en daarover uiteindelijk een besluit nemen.

De heer Cortjens gaat aan de hand van sheets uitvoerig in op de verschillende projecten van Agenda 2010.

De voorzitter geeft gelegenheid voor discussie.

Mevrouw Raven dankt de heer Cortjens voor zijn heldere presentatie. Duidelijk komt naar voren wat er terzake de financiën reeds is uitgegeven en wat er nog aan budget beschikbaar is. Echter, van meer belang acht zij de vraag hoeveel geld er voor een project nodig is. Dat element werd echter niet belicht. De heer Ruijs vindt het van belang dat dit, bv. aan de hand van grafieken, duidelijk in beeld wordt gebracht.

De heer Cortjens licht toe dat er om praktische redenen voor gekozen is om in dit overzicht alleen de totaal bedragen te noemen. In het algemeen stelt hij dat er voor wat betreft de financiën een geruststellend beeld naar voren komt. Voor de projecten zijn begrotingen 2005 opgesteld. Hij zal deze in de komende kwartaalrapportage nader belichten.

De heer Swane memoreert dat hij zich altijd kritisch heeft uitgelaten over Agenda 2010. Nu komt hij tot de conclusie dat deze uitstekende presentatie het inzicht in de projecten sterk verbetert. Hij noemt dit een flinke stap in de goede richting en bedankt de heer Cortjens daarvoor.

De heer Nugteren heeft ook veel waardering voor de presentatie maar mist daarin de prioritering tussen projecten. Er wordt nu sterk van budgetten uitgegaan maar wellicht is schuiven tussen de projecten noodzakelijk. Hij sluit zich in die zin aan bij de vraag van het CDA.

De heer Cortjens antwoordt dat de budgetten in een fase zijn genoemd waarin de concrete oplevering van projecten nog niet helder was. Nu is er voor het project "Op de fiets" een prioriteitslijst opgesteld die binnen de budgettaire kaders wordt uitgevoerd. Expliciet is nagegaan welke middelen er beschikbaar waren en wat de gestelde prioriteiten zijn. De projecten 1 t/m 16 worden nu uitgevoerd.

Inmiddels is duidelijk dat er voor vrijwel alle projecten, gelet op de begroting, budgettaire ruimte overblijft. De kosten zijn lager dan aanvankelijk begroot.

Projecten in het kader van het Hart van de Heuvelrug bevinden zich nog in een oriëntatiefase en de definitieve budgettaire inzet daarvoor kan nu nog niet worden beoordeeld. Tussen de projecten zelf zijn nog geen prioriteiten gesteld omdat het er naar uitziet dat er voldoende budgettaire ruimte is om de beoogde projectresultaten te behalen. Wanneer daarin veranderingen optreden, zullen er voorstellen worden geformuleerd om een en ander alsnog op te lossen.

De heer Gaaijkema vraagt of de vragen, die verwoord zijn in de motie van de staten in december 2004, naar de overtuiging van de heer Cortjens zijn beantwoord.

De heer Cortjens meent dat dit inderdaad het geval is. Overigens kunnen aanvullende vragen van de commissie hem ook telefonisch of per mail worden voorgelegd.

De heer Van Leeuwen meent eveneens dat de goede presentatie vertrouwen voor de toekomst biedt.

Hij verzoekt de hardheid van de financiële afspraken c.q. de risico's daarvan ten behoeve van deze commissie nader uit te diepen.

De vakcommissie zal t.z.t. een besluit moeten nemen over het go / no go beslismoment. Echter, de financiële risico's zouden wat hem betreft ook duidelijk met de commissie BEM moeten worden doorgenomen; ook deze commissie moet daarin een duidelijke rol krijgen.

De heer Cortjens licht toe dat de financiële risico's in een aparte paragraaf van de kwartaalrapportage zullen worden beschreven. Voor wat betreft de hardheid van afspraken merkt hij op dat projecten aan prestatiecontracten worden gekoppeld.

De heer Van Leeuwen memoreert dat destijds is aangegeven dat er ook een bijdrage van derden werd verwacht om het beoogde resultaat van een project te kunnen behalen. Hij ziet dat nu niet meer terug. Hij vraagt dienaangaande om een toelichting, dit met het oog op de vervolgbespreking in februari. De heer Cortjens zegt toe dat hij later op deze vraag zal terugkomen.

Mevrouw Van Bruggen vraagt of er in februari ook een up date kan worden geleverd van het project De Schammer. Vanuit de lokale pers komen toch wat verontrustende berichten over deze kwestie naar voren.

De heer Cortjens antwoordt dat de gemeente Leusden inmiddels de financiële middelen heeft gevonden om naar rato aan de kosten bij te dragen. Dit is goed nieuws.

De voorzitter dankt de heer Cortjens voor zijn bijdrage.

TER KENNISNEMING

8. Medewerkers-tevredenheidsonderzoek

Dit punt geeft geen aanleiding tot bespreking.

9. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.

Geactualiseerde Lijst van toezeggingen en actiepunten Commissie Bestuur en Middelen t/m de vergadering van 17 januari 2005.

1. Besloten wordt alle door GS te verstrekken borgstellingen vooraf ter instemming aan de commissie BEM voor te leggen.
2. De commissie wordt periodiek geïnformeerd over de resultaten van de activiteiten in het kader van Public Affairs.
3. De commissie wordt nader geïnformeerd over de hoogte en opbouw van de dividenden.
4. In de commissie zal een open oriënterende gedachtewisseling plaatsvinden over gemeentelijke herindeling. Daarbij wordt betrokken de rol van de provincie en de mogelijkheden voor facilitering van gemeentelijke herindeling in de sfeer van nazorg.

Wordt geagendeerd voor de vergadering van 21 maart 2005.

5. M.b.t. de resultaten van behandeling van het wetsvoorstel Wgr-plus in de Tweede Kamer wordt voor wat betreft de korte termijn een strategische notitie toegezegd, inhoudende wat de effecten van de aanvaarde amendementen en moties zijn voor de specifiek Utrechtse situatie. De notitie is bedoeld ter beïnvloeding van de behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer. Na bespreking in GS op 25 januari a.s. wordt de notitie zo spoedig mogelijk besproken in het woordvoerdersoverleg uit de commissie BEM.
6. Voor de lange(re) termijn wordt een notitie voorbereid inhoudende de gevolgen van een eventuele aanvaarding van het wetsvoorstel Wgr-plus voor de Utrechtse situatie. Overwogen wordt voor deze langere termijn-visie een werkgroep uit PS/GS samen te stellen. Hierop wordt nader teruggekomen.
7. Toegezegd wordt dat het thema "maatschappelijke onrust", waarover ook door GS een standpunt zou worden bepaald, zal worden geagendeerd voor de vergadering van PS. Door de statengriffie worden de fractievoorzitters benaderd voor het leveren van input voor een dergelijke notitie. Gedeputeerde Lokker zal bij de cvdK het element van veiligheid van de burgers aankaarten, dat niet los kan worden gezien van genoemd thema.
8. Door gedeputeerde Lokker wordt toegezegd dat er van de zijde van het college een aanvullende notitie wordt voorgelegd met betrekking tot internationale samenwerking.
9. Nader inzicht zal aan de commissie worden gegeven over de tijdbesteding aan de verschillende Europese projecten. Tevens zal inzicht worden gegeven in de effecten van de bestaande samenwerking met Surrey County Council en Zuid-Moravië.